LICENSIERINGSMETODER

DAGENS PROGRAM

- Introduktion til licensieringsmetoder
- (afbrudt af) Oplæg om muligheder i udlandet v. Flemming Andersen
- Licensieringsmetoder fortsat
- Øvelse

CENTRALE BEGREBER

- Immatterielret: (Det som I gennemgik med Björn)
  - Det lovmæssige grundlag for eksempelvis ophavsret, patenter mv.
  - Stadfæster hvem der har rettighederne til at bestemme over immaterielle frembringelser
- Licens, når andre får lov (på bestemte betingelser), at udnytte andres rettigheder
  - Bygger på <u>aftalefrihed</u> til hel eller delvis overdragelse af rettigheder

LICENSIERING ÅR DER INDGÅS EN AFTALE OM

NÅR DER INDGÅS EN AFTALE OM OVERDRAGELSE AF RETTIGHEDER

EN DEL AF DAGLIGDAGEN

HVOR MANGE LICENSER HAR DU?

- Musik og film på fysiske medier (eks. CD og DVD)
  - Jfr. immaterielretten har frembringeren rettighederne
  - Kan være overdraget til andre, eksempelvis forlag
  - Du betaler for licens til at afspille
  - Licensen begrænser retten til at spille den offentligt, i radio mv.
  - Du må ikke bruge musikken i en videoproduktion uden særskilt tilladelse

EJER DU SOFTWARE DU HAR KØBT?

SOFTWARELICENSER

- Når du køber software (programmer, app mv)
  - Køber du typisk brugsretten
    - Måske i en begrænset periode (Eks: Adobe Creative Cloud)
  - Der er typisk mange betingelser knyttet til
  - Du må som regel ikke videredistribuere
  - Ofte må du heller ikke forsøge at "reverse engineer" eller ændre i programmerne

SES OFTERE OG OFTERE SOM ET PROBLEM

- Softwarebetingelser ses ofte som store selskabers urimelige begrænsninger i brugeres frihed
- Profit frem for at tjene kunderne
- Andre brancher forsøger at kopiere modellen - fordi den er profitabel
- John Deere traktorer i USA forbyder landmanden selv at reparere

OPEN SOURCE

OPEN SOURCE ÅBEN KILDEKODE

- En modreaktion mod store softwareselskabers lukkethed
- Fik for alvor vind i sejlene med styresystemet Linux
- Betyder ikke nødvendigvis at softwaren er gratis
- Er også omfattet af (ofte omfattende) licensbetingelser
  - Betingelserne forsøger at rette op på de udfordringer traditionelle licenser giver
  - I mange tilfælde kan man rette, integrere i anden software og videredistribuere under bestemte betingelser

COPYLEFT DET MODSATTE AF COPYRIGHT

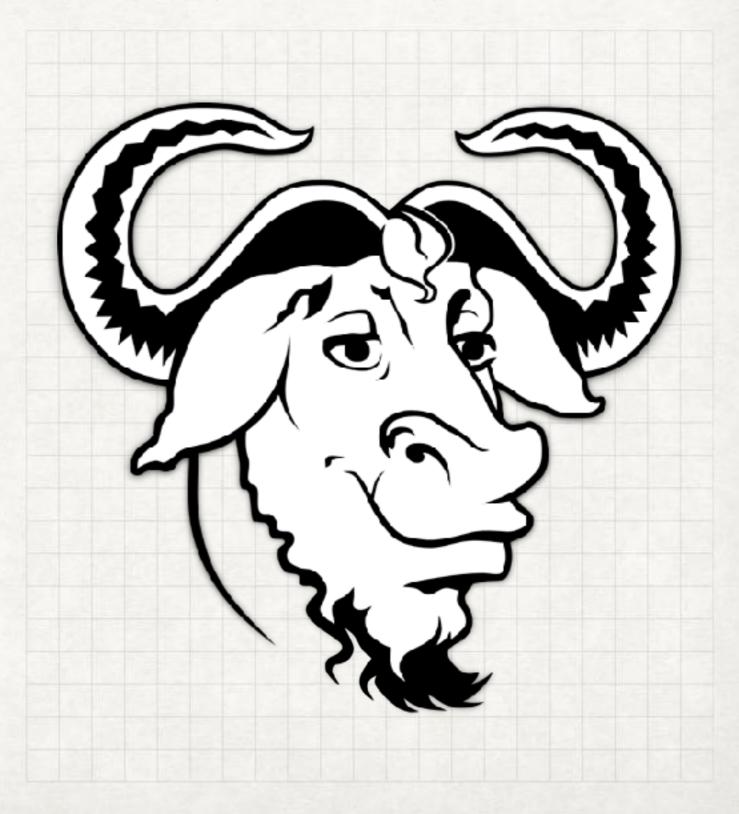
- Copyright skal sikre værker mod at blive kopieret
- Copyleft sikrer at værker kan distribueres
- To typer Copyleft:
  - Stærk (strong)
    - værker der nedstammer fra stærktlicensierede værker skal også være stærke, og kan aldrig trækkes tilbage
  - Svag (weak)
    - værker der nedstammer fra svagtlicensierede værker kan distribueres under andre licenser, også lukkede

IKKE ET ENIGT MILJØ

DER ER MANGE KULTURER INDEN FOR OPEN SOURCE

- Der har gennem tiden udviklet sig mange forskellige licensieringsmetoder
- Formålet med at behandle det her, er ikke at lære dem alle at kende
- men at lære at der er forskelle, så man kan finde den rigtige til de projekter man arbejder på
- eller blot sikre sig ikke at komme galt afsted ved at anvende open source

MEN BETYDER DET NOGET FOR MIG?

DU KOMMER IKKE UDEN OM OPEN SOURCE

- MED MINDRE DU SKRIVER ALT FRA BUNDEN

- Frameworks og biblioteker er udgivet under licenser
- Skal du bruge en image-slider, en menufunktion eller en MySQLdatabase er det Open Source, og der er licensbetingelser med
- · Hvis du laver et site til andre, skal du have styr på betingelserne
- Det typiske krav er at du skal distribuere betingelserne med
- Man kan let komme til at "blande" forskellige krav

TYPISKE OPEN SOURCE LICENSER DER KOMMER HELE TIDEN NYE VARIATIONER

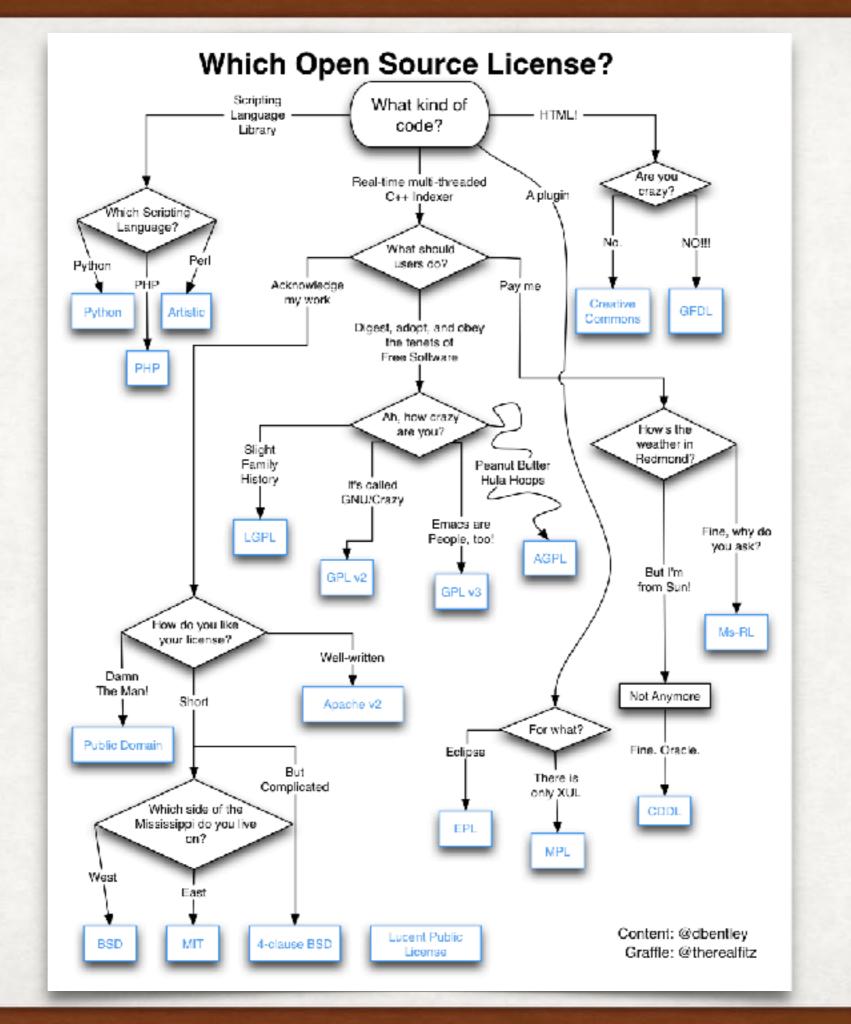
- GNU (GNU Public License GPL)
  - Stærk copyleft
  - Betegnes som en af de mest vidtgående for at sikre fri tilgængelighed
- Mozilla Public License (MPL)
  - Svag copyleft
  - Kræver offentliggørelse af kode
  - En mellemting mellem GNU og de øvrige
- MIT
  - Er relativ fri, men du skal ikke nødvendigvis offentliggøre din kode
- BSD
  - Som MIT, men har en "no endorsement" klausul
  - Populært: "Her er kildekoden, gør hvad du vil, men har du problemer er det dit problem
- Apache License
  - Ikke så striks på offentliggørelse af kildekode som GNU, på linie med MIT og BSD

SÅ HVAD SKAL DU?

SÅDAN HÅNDTERER DU OPEN SOURCE LICENSER MAN KAN KOMME GALT AFSTED HVIS MAN GLEMMER DET

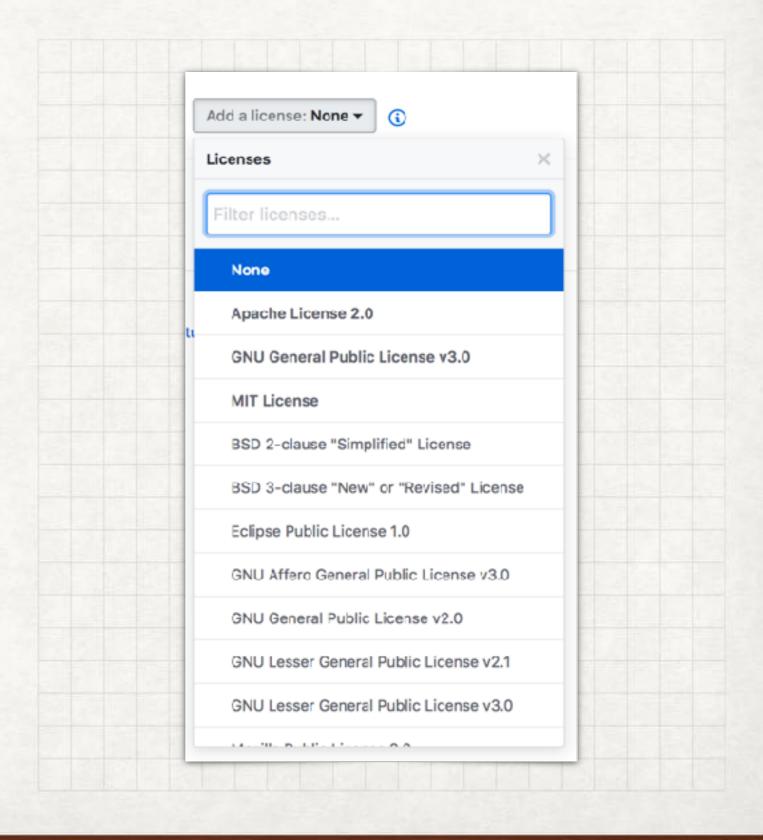
- Hver gang du overvejer at bruge noget andre har lavet skal du overveje:
  - Hvilke betingelser stilles det til rådighed under
  - Vil jeg tilslutte mig disse betingelser
    - Er kommercielt ok
    - Skal jeg offentliggøre hele min kode
    - ...
- Så skal du sikre dig at du opfylder betingelserne
  - Gengive licensbetingelser
    - eks. ved at inkludere dem i repository
    - eller som kommentar øverst i javascript-fil
- Passe på at du ikke kommer til at slette licensbetingelser
  - Der findes organisationer som alene arbejder på at sikre at licensbetingelser opfyldes

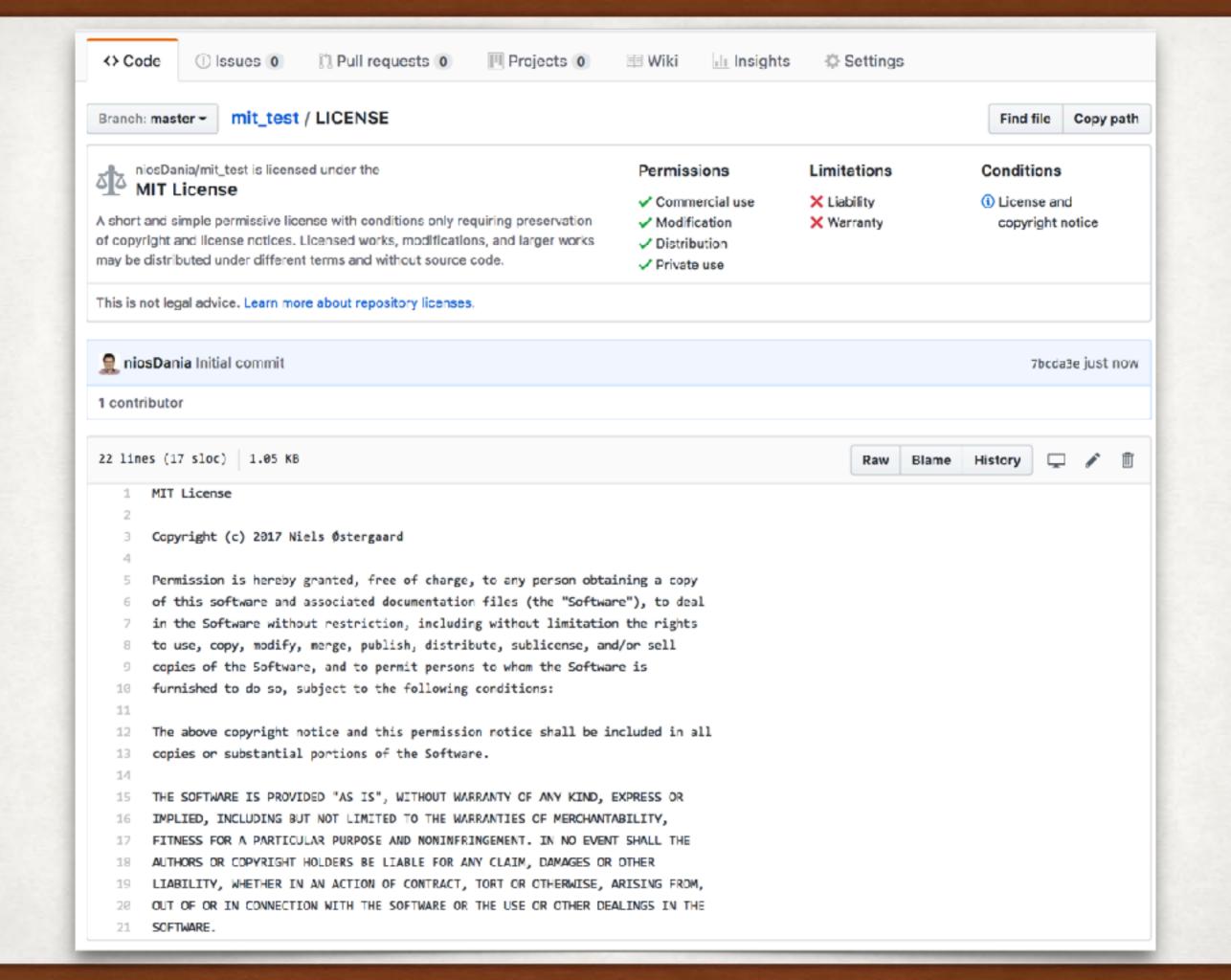
HVIS DU FRIT KAN VÆLGE

- MIT er den mest udbredte
  - Den er ikke speciel restriktiv
  - Kræver ikke at du lægger alt open source
  - Svag Copyleft
- GNU/GPL er også udbredt
  - meget restriktiv
  - Kræver at du lægger alt open source
  - Stærk Copyleft
  - Blev af Steve Ballmer benævnt som en cancer der smitter alt hvad den rører

HVAD MED GITHUB

- Når du starter et nyt repository på GitHub kan du vælge at dit projekt anvender en licens
- Dermed indsættes
   automatisk de rigtige
   dokumenter i projektet
- Kan kun vanskeligt ændres

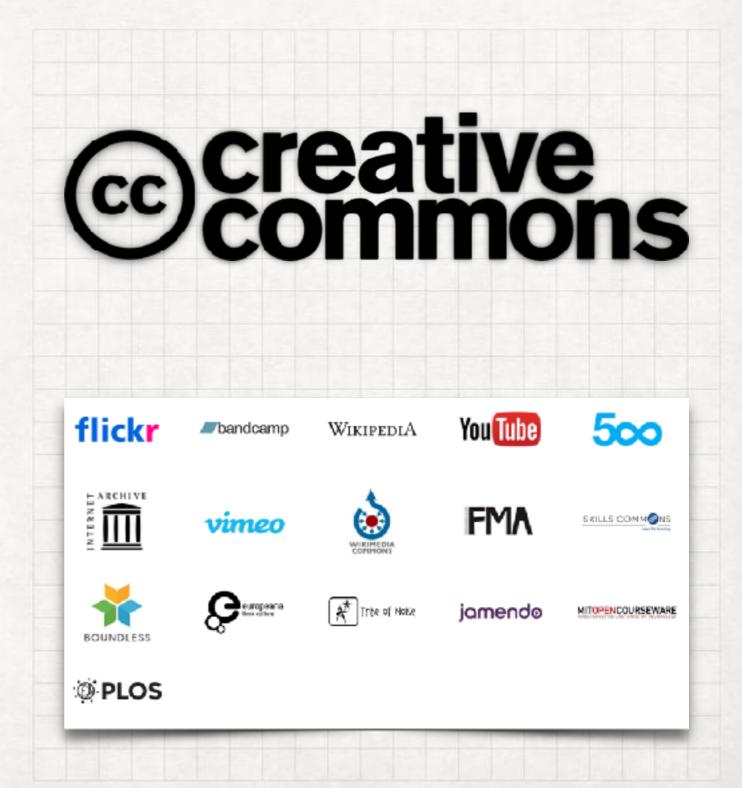

cc creative commons

ER TIL FOR SIKRE AT DU KAN DELE

EN MÅDE AT LADE ANDRE BRUGE DINE VÆRKER

- Udspringer af kunst-kulturen
- Et ønske om at værker kan deles
- Når Copyright er for begrænsende
  - men på gennemskuelige betingelser
  - rettet mod alle kreative, men typisk foto, video, musik og tekst

DE FIRE ELEMENTER

- Navngivelse (Attribution): Du lader andre kopiere, distribuere, vise og anvende dit værk og afledte værker baseret på det men brugeren skal kreditere værket på den måde, du har angivet
- Ikke-kommerciel (Non-commercial): Du lader andre kopiere, distribuere, vise og udøve dit værk og afledte værker baseret på det men brugeren må kun bruge værket til ikke-kommercielle formål
- Ingen bearbejdelse (No Derivative Work): Du lader andre kopiere, distribuere, vise og udøve dit værk, men brugeren må ikke ændre, bearbejde eller bygge videre på det
- Del På Samme Vilkår (Share alike). Du lader andre ændre, bearbejde eller bygge videre på dette værk, må brugeren kun videresprede det resulterende værk under en identisk licens.

SAMMENSÆTTES TIL SEKS GRUNDLICENSER

CREATIVE COMMONS STANDARDLICENSER

- Den simpleste: navngivelse
  - Attribution (by)

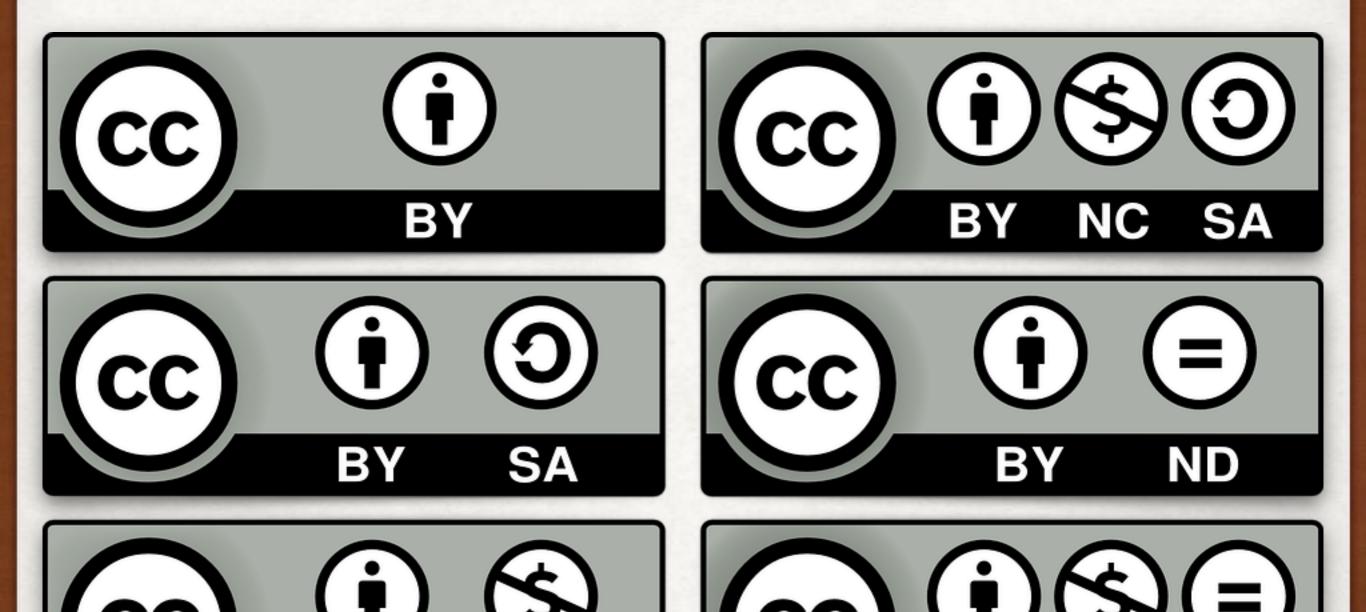

- Denne licens tillader, at andre bearbejder, herunder ændrer og tilpasser, dit værk med et ikke-kommercielt sigte. De nye værker skal kreditere dig og have et ikkekommercielt sigte, men behøver ikke at blive licenseret under tilsvarende vilkår
- Den strengeste: Navngivelse Ikke-kommerciel Ingen Bearbejdede Værker
  - Attribution, Non-commercial, No Derivative Work (by-nc-nd)

 Denne licens er den mest restriktive af de seks overordnede licenser. Den tillader alene spredning af værket til offentligheden. Denne licens kaldes også "gratis reklame"-licensen, idet den tillader andre at downloade dine værker og dele dem med andre, så længe de krediterer dig og linker tilbage til dig. De kan dog ikke på nogen måde ændre værkerne eller anvende dem kommercielt

DE SEKS TYPER

ØVELSE

- Der findes et Open Source JavaScript Framework kaldet "jQuery".
   Hvilken licens er det udgivet under?
  - Beskriv kort de restriktioner og friheder som denne licens giver
- Hvilken licens er Front-end-frameworket "Bootstrap" udgivet under?
- Beskriv de seks licensieringsformer der findes under Creative Commons
  - Forsøg at finde eksempler på materiale der er licensieret under hver af de seks former

LITTERATUR

- https://opensource.org/definition
- Sammenlign: https://en.wikipedia.org/wiki/
   Comparison of free and open-source software licenses
- Sammenlign: https://choosealicense.com/licenses/
- Om GNU: https://www.gnu.org/gnu/gnu.html
- https://creativecommons.dk/ https://creativecommons.dk/hvader-cc/

STUDIEMØDE

- På torsdag efter Bo's undervisning
- Foreløbig dagsorden:
  - Semesterevaluering (Summativ evaluering)
  - Studierejse
  - . ?